

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM
generálne riaditeľstvo
Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava

Program kontinuálneho vzdelávania

Rusínsky jazyk ako výchovný jazyk v školskom klube detí

Mgr. Kamila Jandzиковá, PhD.
generálna riaditeľka
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov programu:**Rusínsky jazyk ako výchovný jazyk v školskom klube detí****Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:**

Spracovanie a realizácia programu kontinuálneho vzdelávania reflektuje aktuálne potreby a požiadavky vychovávateľov v školských kluboch detí. Vychádza zo Zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov a Školského zákona, kde v § 3 Princípy výchovy a vzdelávania sa okrem iného uvádza, že výchova a vzdelávanie sú založené na princípoch zdokonaľovania procesu výchovy a vzdelávania podľa výsledkov dosiahnutých v oblasti vedy, výskumu a vývoja, posilnenia výchovnej stránky výchovno-vzdelávacieho procesu aj prostredníctvom všetkých výchovných jazykov, teda aj rusínskeho jazyka.

Implementácia rusínskeho jazyka do pozície výchovného jazyka v školských kluboch detí existujúcich v rámci základných škôl regiónu severovýchodného Slovenska, ktorá vznikla z dôvodu ich aktuálnej transformácie na školy s vyučovacím jazykom rusínskym, resp. s vyučovaním rusínskeho jazyka, vytvára potrebu systematickej prípravy vychovávateľov v dotknutých školských kluboch detí s problematikou výchovy žiakov v kodifikovanom rusínskom jazyku. V súvislosti s implementáciou inovovanej *Koncepcie výučby rusínskeho jazyka v materských, základných a stredných školách v Slovenskej republike (2017)* a na základe *Analýz vyučovania rusínskeho jazyka a literatúry na Slovensku v rokoch 1998-2012* realizovaných priebežne Ústavom rusínskeho jazyka a kultúry (viď. Plišková, Anna: Rusínsky jazyk na Slovensku: náčrt vývoja a súčasné problémy. Prešov: Metodicko-pedagogické centrum, 2007, 116 s. zdroj <http://www.unipo.sk/pracoviska/urjk>) a konkrétneho terénneho prieskumu prípravnej skupiny expertov k tvorbe inovovanej koncepcie výučby rusínskeho jazyka a na základe požiadavky Odboru výchovy a vzdelávania národnostných menšín MŠVVaŠ SR bola preukázaná potreba a nevyhnutnosť kreovania vzdelávacích programov s tematikou a problematikou vyučovania rusínskeho jazyka a literatúry na Slovensku pre všetky stupne vzdelávania. Vzdelávací program pripraví pôdu a možnosti na vzdelávanie a zorientovanie sa v problematike aplikácie rusínskeho jazyka ako výchovného jazyka v podmienkach školských klubov detí rôznymi metódami a formami v spojení s vekuprímeraným rozvojom jazykových zručností a komunikácie v rusínskom jazyku prostredníctvom každodenných aktivít v rámci školského klubu detí s výchovným jazykom rusínskym.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

kombinovaná (prezenčná a dištančná)

Hlavný cieľ vzdelávacieho programu:

Prehĺbiť a aktualizovať profesijné kompetencie vychovávateľov školských klubov detí so zameraním na inovácie v legislatíve, na osobitosti jednotlivých výchovných programov školských klubov, no predovšetkým v problematike aplikácie metód na rozvoj jazykových zručností a komunikácie žiakov v rusínskom jazyku prostredníctvom aplikácie vhodných rusínskych reálií v rámci jednotlivých tematických oblastí príslušného výchovného programu v rámci školského klubu detí s výchovným jazykom rusínskym.

Špecifické ciele vzdelávacieho programu:

- rozšíriť kompetencie vychovávateľov orientované na aplikáciu výchovného jazyka rusínskeho v podmienkach školských klubov detí,
- prehĺbiť spôsobilosť pracovať s pedagogickou dokumentáciou spojenou s agendou školského klubu detí v základných školách s vyučovacím jazykom rusínskym a s vyučovaním rusínskeho jazyka v zmysle platnej legislatívy,
- prehĺbiť jazykové a komunikačné kompetencie vychovávateľov prostredníctvom priblíženia aktuálnych zmien v jazykovom systéme rusínskeho jazyka,
- prehĺbiť schopnosť využívať inovatívne metódy zamerané na rozvoj jazykových a komunikačných zručností žiakov v procese výchovy v školskom klube detí vo viacjazyčnom prostredí,
- rozvíjať schopnosť tvoriť a aktualizovať výchovný program školského klubu detí v súvislosti s aplikáciou rusínskych reálií a v súlade s legislatívnymi zmenami,
- rozvíjať spôsobilosť efektívne využívať vhodnú rusínsku literatúru pre deti mladšieho školského veku v podmienkach výchovných aktivít školského klubu detí.

Obsah vzdelávacieho programu

Tematický celok	Forma	Rozsah v hod.
1. Legislatívne východiská výchovného jazyka v podmienkach školského klubu detí <ul style="list-style-type: none"> - Vymedzenie vlastných cieľov a poslanie výchovy v školskom klube s výchovným jazykom rusínskym - Základné právne normy týkajúce sa národnostného školstva - Kľúčové kompetencie - Rozsah a zameranie využitia vhodných rusínskych reálií v rámci výchovných aktivít školského klubu detí	prezenčná	8 2 2 2
Spolu	P/D	8/0
2. Aplikácia rozvoja jazykových zručností a komunikácie žiakov v rusínskom jazyku prostredníctvom vhodných rusínskych reálií v rámci jednotlivých tematických oblastí výchovy do výchovného programu školského klubu detí <ul style="list-style-type: none"> - Vzdelávacia oblasť - Spoločensko-vedná oblasť - Pracovno-technická oblasť - Prírodovedno-environmentálna oblasť. - Esteticko-výchovná oblasť - Telovýchovná, zdravotná a športová oblasť - Inovatívne metódy zamerané na rozvoj jazykových a komunikačných zručností žiakov v procese výchovy v školskom klube detí vo viacjazyčnom prostredí - Aktuálne zmeny rusínskeho pravopisu - Efektívne využívanie vhodnej rusínskej literatúry pre deti mladšieho školského veku v podmienkach výchovných aktivít školského klubu detí	prezenčná	15 1 1 1 1 1 1 3 2 4

Dištančná forma: Návrh aplikácie vhodnej inovatívnej metódy na rozvoj jazykových a komunikačných zručností v spojení s vybranou tematickou oblasťou výchovy a zvolenou súvisiacou rusínskou reáliou formatívneho charakteru. Výstup z dištančnej formy: Spracované začlenenie ľubovoľnej výchovnej aktivity orientovanej na konkrétnu vybranú tematickú oblasť výchovy. Spracovať v elektronickej podobe (textový editor), rozsah cca 1 normostrana, formát A4.	dištančná	4
Spolu	P/D	15/4
3. Osobitosti výchovného programu a ďalších náležitostí školského klubu detí s výchovným jazykom rusínskym - Charakteristika výchovného plánu - Charakteristika výchovných osnov - Charakteristika výchovných štandardov - Charakteristika plánu práce	prezenčná	8 2 2 2 2
Dištančná forma: Návrh úpravy ľubovoľnej súčasti výchovného programu školského klubu detí s výchovným jazykom rusínskym. Výstup z dištančnej formy: Spracovaná úprava ľubovoľnej súčasti výchovného programu školského klubu detí s výchovným jazykom rusínskym. Spracovať v elektronickej podobe (textový editor), rozsah 2 - 3 normostrany, formát A4.	dištančná	5
Spolu	P/D	8/5
Spolu celkom	P/D	31/9

Vzdelávacie metódy:

Prednášky, semináre, prezentácie, praktické cvičenia, tímová, skupinová a samostatná práca, samostatné štúdium, brainstorming, diskusie, seminárne práce, riadený rozhovor, panelová diskusia.

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má aktualizované svoje profesijné kompetencie vychovávateľa školského klubu detí s výchovným jazykom rusínskym, vie implementovať najnovšie poznatky, metódy a inovácie v jednotlivých tematických oblastiach výchovy v súvzťažnosti s jednotlivými výchovnými cieľmi a kľúčovými kompetenciami. Aktualizuje svoje poznatky o jazykovom systéme rusínskeho jazyka nevyhnutné pre bežnú prax, vie pracovať s vhodnou rusínskou literatúrou pre deti mladšieho školského veku, vie vhodne aplikovať a implementovať zmeny vo vzťahu k aplikácii legislatívnych zmien a inovácii výchovného programu školského klubu detí s výchovným jazykom rusínskym.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Celkom 40 hodín, z toho 31 hodín prezenčnou formou a 9 hodín dištančnou formou.

Trvanie vzdelávania:

Najviac 10 mesiacov od začiatku vzdelávania.

Cieľová skupina vzdelávacieho programu:

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- vychovávateľ

Podkategória pedagogických zamestnancov: -**Kariérový stupeň:**

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -**Vyučovaci predmet: -****Podmienky pre zaradenie uchádzačov:**

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu vychovávateľ v uvedených kariérových stupňoch, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania:

Na kontinuálne vzdelávanie sa účastník prihlasuje písomnou prihláškou.

Spôsob preukázania k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa. Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania:

Vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávacieho programu:

1. Minimálne 80%-ná osobná účasť na prezenčnej forme vzdelávania.
2. Vypracovanie zadaných úloh z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia, ktorej obsahom bude spracovanie po jednej ľubovoľnej výchovnej aktivite na každý mesiac školského roka v rámci esteticko-výchovnej oblasti s priamou aplikáciou rusínskych reálií.

Prezentácia bude spracovaná v elektronickej podobe formou prezentačného softvéru v rozsahu cca 12 snímok.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:**Garant programu:**

Doc. PhDr. Anna Plišková, PhD., vysokoškolský pedagóg, riaditeľka Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry Prešovskej univerzity v Prešove, Ul. 17. novembra 15, 080 01 Prešov.

Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z v znení neskorších predpisov.

Lektori programu:

Učitelia Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry Prešovskej univerzity, učitelia pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učitelia, pedagogickí zamestnanci škôl, ktorí spĺňajú kvalifikačné požiadavky a majú odborné predpoklady v danej oblasti obsahu vzdelávania.

Lektori spĺňajú podmienky čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z prostriedkov rozpočtu Metodicko-pedagogického centra. Cestovné náhrady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám. Vzdelávanie sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk Metodicko-pedagogického centra, resp. v učebniach kontinuálneho vzdelávania v rámci udržateľnosti projektu Profesionálneho a kariérového vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov.

Technické a informačné zabezpečenie:

Dataprojektor, notebook, tabuľa, flipchartové papiere a fixky, interaktívna tabuľa, prezentácie v počítačových programoch

Návrh počtu kreditov:

Spolu **10 kreditov**, z toho 8 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.